

Iolanda Malamen, poetă, pictoriță, cronicar de artă, prozatoare. Sper ca primele trei preocupări majore să exceleze, pentru că prozatoarea pe care am întâlnit-o în romanul **„Antoniu şi Kawabata”** nu m-a convins deloc...Autoarea a vrut să scrie un roman al vremurilor moderne, despre visul integrării europene şi viețile irosite ale unor cerşetori-scriitori(!) şi pe deasupra cititori de reviste literare(!). Dialogurile sunt false, supozițiile de la care pleacă autoarea, cam tot aşa...Antoniu şi prietenul său Kawabata, sunt doi cerşetori care trăiesc pe unde apucă. Prima impresie de „forțare” a mesajului textului apare de la începutul romanului, când Antoniu discută cu Kawabata şi îi şi face portretul:

„-Ascultă, Kawabata, samurai neghiob,[...] cu fața ta de boschetar cu dinți ruginiți şi ochi de vrăjitoare.”

Sincer, se putea găsi altă modalitate de a ne face cunoscut aspectul fizic al lui Kawabata...Cei doi, după o zi întregă de stat cu mâna-ntinsă, se retrag în insalubrul lor adăpost, frig şi cenuşiu, dar Antoniu are gânduri nobile față de prietenul său şi-i spune:

„Gândeşte-te la cât de mult ne-am îndepărtat de Dumnezeu! Lasă-mă să te împac cu El!”

Exact asta îşi doreau cele două personaje! Personajele pot fi oricând două persoane, la noi sau în Uniunea Europeană, dar nu cred că principalul lor gând când se retrag obosiți(?) seara sub un acoperiş, este să stabilească o legătură cu divinitatea...Discuțiile dintre Antoniu şi Kawabata sunt întotdeauna elevate, cizelate, aşa cum fac boschetarii de obicei(?):

„Kawabata, tocana de legume nu are legi şi traiectorii precise. Câteodată coboară şi pe gâtlejul lui Ben.”

Antoniu are un debit verbal neobişnuit. Pare că abia aşteaptă să-şi vadă colegul pentru a-l „împroşca” fără milă cu afat de multe cuvinte, expresii, epitete, că mi s-a părut un miracol faptul că „samuraiul neghiob” n-a plecat lăsând-o pe autoare fără un personaj cheie al romanului.

„Ce se potriveşte cel mai bine stomacului dumneavoastră sensibil? Un păduche în sos de cucută? Poate un pui de vulpe în sos tomat? O pulpă la tavă, de câine lihnit, cu sos de coacăze? Inimă de privighetoare cu semințe de mac?[...] creier virgin de cloşard în sos de

remoulade, cuvinte prosteşti trecute prin pesmet[...].”

„Remoulade”, adica un fel de maioneză. Dar cerşetorii au un bogat bagaj lingvistic...

Antoniu ̂ıl „gratulează” pe Kawabata cu expresii care se vor exotice, poate sunt un fel de invitație de mai citi o pagină. Pe unele mi le-am notat: dihor leşinat, animal preistoric, pitecantropus maximus, floare carnivoră, dihanie străvezie (despre un c ̂aine) , pupăzoi smintit, samurai bubos, cangur u ̂rat mirositor, strigoi puturos, fluture transparent, acvilă tomnatică, păun jumulit. Fragmentele din roman care mi-au provocat o bucurie sau o plăcere pe care o poate avea oricare cititor c ̂and are ocazia să ̂ınfalnească măcar c ̂ateva r ̂anduri notabile (la pozitiv!) sunt puține. Unul este consemnat imediat:

„A trecut şi Crăciunul, ca o pală călduță de v ̂ant, peste sufletele lui Antoniu şi Kawabata, cei doi cloşarzi, bastarzi ai speranței, pescuitori ̂ın propriul ̂ıntuneric.”

Cloşard, cloşarzi- un cuv ̂ant despre care nu sunt prea lămurit ce ̂ınseamnă, dec ̂at la modul intuitiv. Negăsind o explicație, l-am „interpretat” ca venit din francezul „la cloche”- „clopot” şi modul cum stau cerşetorii cu pălăria ̂ın formă de clopot pentru a primi c ̂ațiva bănuți.

Altă problemă deranjantă- prin repetiția ei p ̂ană la exasperarea cititorului şi prin ̂ınsăşi falsitatea ei, dacă ne g ̂andim la statutul trăitorilor de pe azi pe m ̂aine- este integrarea Rom ̂aniei ̂ın Uniunea Europeană, care pare să-i preocupe pe cei doi cerşetori mai mult dec ̂at pe politicienii noştri. Mai citeşte omul c ̂ateva pagini (altfel cum s-ar putea scrie cronicile?) şi dă iar şi iar de UE.

„Scoală, Ben! De c ̂ateva zile, Uniunea Europeană şi-a deschis porțile ei fastuoase şi pentru noi. Nu simți un fior ̂ın tătăcuța ta care sună a gol? Trezeşte-te, nesimțit ce eşti! Ciupercă otrăvitoare, g ̂andac de alimente, uscătură soioasă.”

Alt personaj, din acelaşi mediu, discut ̂and despre „meseria” pe care o practică şi despre UE, spune:

„Cum să nu furăm? Spuse bărbatul. Af ̂at timp c ̂at nu voi putea să-mi hrănesc cinstit cei cinci copii, o să fur tot ce-mi iese ̂ın cale: şine de tramvai, cabluri electrice, cărămizi, acoperişuri, copaci, st ̂alpi de ̂ınaltă tensiune, măturі, griş, flori, preşuri, păianjeni, umbre, da, o să fur cu bucurie, iar de Uniunea aia Europeană[...] să nu mai aud...”

Puțină analiză pe text se impune şi aici. Antoniu vorbeşte cu cerşetorii despre UE. De altfel ideea asta cu integrarea Romîanieiî în familia europeanăî l „bîantuie”î în continuu pe acest personaj. Deja un lucru absurd, avîandî în vedere mediulî în care trăieşte şi continua nesiguranță a traiului de fiecare zi. Constat că autoareaî şiî închipuie că şi alții din mediul lui Antoniu au o idee fixă: UE! Sigur că interlocutorul – destul de erudit, ca şi Antoniu, se pare, asta fiind altă gogoriță-poate fura orice pentru creşterea copiilor. Dar dacă zice că va fura cu bucurie, adică va fura cu convingerea că va face rău, atunci motivația că totul se justifică pentru creşterea copiilor nu prea există! Personajul nu fură din necesitate existențială, fură cu bucurie, adică un fel de „uite-aşa!”. Mie mi se pare că nu prea merg necesitatea asigurării existenței celor cinci copii cu bucuria ieftină de a distruge ceva- sau de a fura ceva- doar pentru a face un rău. Iar dacă vorbim de rău, aş vrea să ştiu cum poate fura personajul sîalpi deî înaltă tensiune. Are prieteni pe la furnizorul de curent electric pentru aî întrerupe circuitulî în momentul condamnabilei fărădelegi? Ce utilaje poate folosi hoțul pentru acest demers scandalos? Păianjenii la ce i-ar putea folosi dacă-i fură? Unde se pot găsi pentru a fi furați?

Copacii se fură cu rădăcină cu tot? Unde se țin umbrele după ce se fură? La ce-s bune?

Bătrînul Kawabata seî îmbolnăveşte. Atunci, bunul lui prieten romîan Antoniu

„îi mai citeşte din Psalmi cu o voce domoală şi tainică şi atunci Kawabata pareî împăcat şi senin.”

Romîanul, evlavios nevoie-mare, simte că cititul seară de seară din cărțile sfinteî şi arată efectul benefic-liniştitor:

„...îmi dau seama, de cîand amî început să-ți citesc din Psalmi, că nu mai sunt chiar aşa de sărac.”

Asiaticul,î împăcat cu soarta nemiloasă, spune, cu demnitate de samurai:

„La vîarsta mea, nu-mi mai trebuie decît lopata, care să arunce pămînt peste mine la o margine de cimitir.”

... iar eu semnalez o greşeală de logică. Lopata trebuie altcuiva care s-o folosească la aruncat pământ peste neverosimilul personaj Kawabata...

O altă idee falsă iese la iveală când autoarea spune despre două cupluri de americani care au venit să infieze copii abandonați. O asistentă româncă le-a spus că statul face eforturi pentru integrarea acestor oameni în societate, dar lor le place mocirla. Americanii, surprinşi de cele văzute în ghetou, au plecat îngroziți de pe-acolo. Falsitatea prezentării situației este aceea că americanii sau oricine vine pentru înfiat copii nu vin la ceva necunoscut. Se informează temeinic – prin avocați sau alte persoane abilitate – şi abia apoi îşi cumpără biletul de avion. Adică vin la ceva sigur, nu la ceva care îi poate face să se răzgândească.

„Hai, gândac negru de bucătărie, la strâns firimituri de pe masa istoriei! Vin de la un curs de inițiere europeană, sunt tobă de carte.”

Ce expresii are Antoniu!...Şi ce preocupări pot avea cerşetorii...

Pe nepusă masă, în interesantul(?) roman apare alt personaj Kawabata, o cerşetoare a cărei mamă, cititoare asiduă de beletristică, i-a pus prenumele după numele scriitorului japonez Yasunari Kawabata, din opera căruia a citit „O mie de cocori”. Eu, necitind-o, mă folosesc de sursele de insprație date de internet şi citez un fragment din rezumatul operei:

„Cu toate că se anunța doar o obișnuită demonstrație de ceremonia ceaiului, acest eveniment va schimba atât modul de a gândi și a simți, cât și viața personajelor principale. Fostele amante ale tatălui lui Kikuji, mort de patru ani, Chikako și doamna Ota, intră din nou în scena prezentului doar pentru a răscoli sentimentele. Demonul trecutului are dubla înfățișare a celor două amante ale tatălui, contrastate permanent până la simbol. Portretul doamnei Ota câștigă în precizie și transparență, iar ambiguitatea rolului ei, de agent, și în același timp, victimă a vrăjii emanate de feminitatea sa totală îi conferă dimensiunea tragică pe care alte personaje feminine ale lui Kawabata nu o au.”
–sursa:wikipedia

Păi dacă cerşetorii sau cei de acelaşi nivel citesc astfel de romane cu subiecte afat de greu de abordat pentru neinițiați, ce să mai spunem de alte categorii sociale?

Noul-de fapt noua- Kawabata e leit maică-sa! Plăcinţica (nume dat de Antoniu) spune:

„Mi-aş dori să văd Africa, să ajung ̂ın Kenya, să protejez elefanţii de gloanţele braconierilor.”

Interesant...Plăcinţica n-are ce m ̂anca de azi pe m ̂aine dar e preocupată de nobile idealuri...Şi mai ştie şi geografie pe deasupra...O carte de aproximativ 280 de pagini. Nu pot fi a ̂at de precis cum e autoarea, care ne spune cu amănunte cum a spălat Plăcinţica rufe. Nu insist...

Oricare cititor se poate simţi un ignorant faţă de preocupările pe care le are Antoniu. Luat de valul admirativ fată de acest personaj, am omis să precizez că este şi scriitor printre altele. În roman sunt fragmente din paginile compuse de el, din care aflăm despre chinezul naturalizat francez François Cheng, personajele...personajului ascultă muzică de Ravel (păi ce credeaţi?), ̂ışi invită iubita să privească chipurile oamenilor ghicindu-le astfel caracterul, e preocupat să nu polueze planeta cu gunoaie. Scriitorul Antoniu ̂ıi spune prietenei sale Plăcinţica şi următoarea bazaconie:

„...deşi am citit foarte mult, nu m-au atras dec ̂at metaforele, stilul operei, ingeniozitatea ficţiunii, şi mult mai puţin mesajul, profunzimea textului, filozofia lui.”

O idee cu care sunt de acord (am precizat deja că au fost c ̂ateva pe care le-am găsit ̂ın roman):

„Fără cerşetori, fără milogi, ar exista mai puţină frică de Dumnezeu. La intrarea lăcaşelor de cult, ̂ın cimitire, Cel de Sus ne supraveghează faptele. Una extrem de consecventă trebuie să fie ajutorul dat aproapelui.”

Antoniu scrie, citeşte scriitori laureaţi ai Premiului Nobel, dar şi cerşeşte. Un trecător, preocupat, fireşte, de modul cum se vede Rom ̂ania integrată ̂ın UE, spune:

„Vrei să vină cei de la Bruxelles să ne mătură ţara? Uite ce-i ̂ın jurul nostru: gunoaie, cerşetori, delincvenţă, corupţie[...]”

Autoarea a vrut să scrie un roman care să sensibilizeze cititorii. Un roman adaptat la noul statut al țării de membră a Uniunii Europene. Ce a ieşit până la urmă?...Iolanda Malamen scrie că Antoniu citeşte în-tr-o revistă literară (nici nu se putea altfel...):

„Aceeaşi Uniune Europeană va interzice fumatul în spații publice, restricționând la maximum locurile unde este permis.”

Cartea a apărut in 2007. În 2016, fumatul – mai bine zis interzicerea lui - pare a fi lucrul cel mai important în țara noastră. Nouă ni s-a spus că legea antifumat aparține Nuştiucui din Parlamentul intern...Cerşetor, erudit, citit şi scriitor, filozof, integrat în UE, şi un altruist greu de egalat, Antoniu ajunge pe drumuri pentru că după moartea părinților donează casa servitoarei care a lucrat în casa lui ani de zile. Cam rar aşa ceva...Doar în cărți există, dar parcă nici acolo nu sunt de acceptat! Antoniu discută în-tr-un mod elevat cu vânzătoarea de ziare:

„Nu râde, mărită prințesă a cotidianelor, nu râde de un bătrân jalnic şi ipocrit, care-şi suportă cu demnitate condiția de cloşard [...].”

Kawabata (bătrânul japonez, nu Plăcinţica) e aproape de a-şi trăi ultimele zile. Antoniu,îl îngrijeşte cu devoțiune şi găseşte un alt prilej – cam sinistru, ce-i drept – de a vorbi despre UE:

„O să crape Uniunea Europeană de necaz când o să vadă ce cruce frumoasă ai.”

„Greu a fost, puțin a rămas!” Asta-i o vorbă românească apărută cu mult înaintea acceptării noastre în UE. După un asemenea roman,îmi asum răspunderea şi scriu:

Greu a fost, bine că s-a terminat!